

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Siden ordningen med de statsgaranterede bank- og sparekasselån blev indført i 1975, er renteniveauet steget så voldsomt, at den rentebyrde, de uddannelsessøgende belastes med, ifølge AC-debat nr. 2 1981 medfører, at mange færdiguddannede, der har taget maksimale lån på 28.800 kr. i 1981-kroner i otte år, efter afsluttet eksamen med renters rente vil have en gæld på ca. 470.000 kr. Beløbet skal betales over højst 15 år. Det månedlige afdrag vil derfor blive over 3.000 kr. i 1981-kroner.

Kontorchef I. Ferm Nielsen, Hypotekbanken, oplyste i en artikel i Politiken den 14. januar 1982, at banken ved udgangen af 1981 havde i alt ca. 490 mill. kr. til gode hos tidligere studerende, der ikke har kunnet betale deres statsgaranterede studielån tilbage. Det store tilgodehavende er opsamlet siden 1965. I 1978 var de studerendes samlede gæld til Hypotekbanken på 147 mill. kr., og den er siden da vokset med over 100 mill. kr. om året. Alene i 1981 måtte Hypotekbanken indfri for 140 mill. kr. statsgaranterede bank- og sparekasselån for tidligere studerende.

Dette viser klart, at systemet med statsgaranterede bank- og sparekasselån har udviklet sig på en sådan måde, at vi i dag må erkende, at den økonomiske situation for mange uddannelsessøgende fremover bliver uholdbar. Derfor er det nødvendigt med en dybtgående ændring af reglerne for uddannelsesstøtte, der er afpasset efter de økonomiske muligheder.

For at tilskynde de studerende til at optage mindre lån, bør det være muligt for dem at tjene mere ved erhvervsarbejde, end de kan efter de nugældende regler, før det får konsekvenser for modtagelse af studiestøtte.

Det bemærkes, at beslutningsforslaget er en genfremsættelse af et i folketingsåret 1981-82 (1. samling) fremsat forslag, se Folketingstidende 1981-82 (1. samling), forhandlingerne sp. 807 og sp. 2210 samt tillæg A sp. 943.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1

Statslånene bør efter forslagsstillernes opfattelse gives direkte gennem Statens Uddannelsesstøtte. Forrentningen af lånene bør ligge på et niveau, der svarer til den til enhver tid gældende diskonto.

Ad 2

Den økonomiske udvikling og især beskatningsreglerne har borttaget de fleste af de forældre, der tidligere havde mulighed for at betale deres børns uddannelse eller dele deraf, denne mulighed. De uddannelsessøgende bliver henvist til selv at fremskaffe de nødvendige midler til uddannelsen og ansvaret for at få studiegælden afdraget. Forslagsstillerne finder det derfor groft diskriminerende, at mange unge i dag afskæres fra at få samme hjælp i studietiden som andre, blot fordi deres forældre har en god indtægt og eventuelt en død formue i jord og fast ejendom.

Ad 3

Af hensyn til færdiguddannede med en lav indkomst bør tilbagebetalingsperiodens længde afhænge af den færdiguddannedes indtægt, således at færdiguddannede med en lav indkomst indrømmes en langsommere tilbagebetaling end færdiguddannede med en høj indtægt. Det kan man f. eks. opnå ved at fastsætte den minimale tilbagebetaling til en bestemt procent af indtægten. Dette kan bl. a. få betydning i de tilfælde, hvor en låntager af rimelige årsager ikke har nogen indtægt, f. eks. fordi vedkommende er arbejdsløs eller ønsker at være hjemmearbejdende for en tid for at passe familiens børn.

Ad 4

Det er selvfølgelig en skønssag, hvor meget en studerende har brug for om måneden for at leve rimeligt. Unge 19-24-årige, der er gået ind i en håndværker- eller anden praktisk uddannelse, tjener ca. 66.000 kr. om året. For tiden yder staten pensionister eller modtagere af varig bistandshjælp ca. 3.000 kr. om måneden eller ca. 36.000 kr. om